

ARAFAT

...hoe een PLO-sluipschutter

WAS

liefde voor

MIJN

de Joden kreeg

HELD

TASS SAADA
met DEAN MERRILL

g
GIDEON

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	9
Woord aan de lezer	15
Woorden van dank	17

DEEL 1 – HOE IK LEERDE HATEN

Hoofdstuk 1 – De tweede slag om Jericho	21
Hoofdstuk 2 – De geboorte van een onruststoker	26
Hoofdstuk 3 – Een rechtvaardige zaak	39
Hoofdstuk 4 – Te vroeg volwassen	51
Hoofdstuk 5 – Jonge strijder	61
Hoofdstuk 6 – Buitenspel	75
Hoofdstuk 7 – Vreemdeling in een vreemd land	89
Hoofdstuk 8 – Een nieuw thuis	103
Hoofdstuk 9 – Op weg naar verandering	113

DEEL 2 – HOE IK LEERDE LIEFHEBBEN

Hoofdstuk 10 – Overgave	129
Hoofdstuk 11 – Een nieuwe dag	141
Hoofdstuk 12 – De landbouwschool	153
Hoofdstuk 13 – Kantje boord	167
Hoofdstuk 14 – Nog één keer Yasser Arafat	187
Hoofdstuk 15 – Confrontatie op het vliegveld	203
Hoofdstuk 16 – Opnieuw op de barricaden	219
Hoofdstuk 17 – Achter de schermen	229

DEEL 3 – OP WEG NAAR VERZOENING

Hoofdstuk 18 – Voor het Midden-Oosten	239
Hoofdstuk 19 – Voor ons allemaal	255

VOORWOORD

IK ZAL GENADELOOS EERLIJK ZIJN.

Tass Saada was een moordenaar. Daarom vond ik het heel moeilijk om het eerste deel van dit boek te lezen. Dit is niet *Het kleine huis op de prairie*. En ook niet *The Sound of Music*. Als je op zoek bent naar een luchtig, romantisch verhaal over het opgroeien in de adembenemende schoonheid van het Canadese Prince Edward Island, of over bergbeklimmen in Oostenrijk – zingend en wel – sla dit boek dan maar over, beste lezer. Dit boek is niet voor u bedoeld.

Tass en zijn vrienden vermoordden Joden in Israël. Ze doodden zowel soldaten als burgers. Ze vielen christenen aan in Jordanië. Soms gooiden ze handgranaten naar hun huizen. Soms beschoten ze met hun machinegeweren de huizen van godvrezende mensen. Ze probeerden ooit de kroonprins van een Arabisch land om te brengen. Ze slaagden bijna in hun poging. En ze deden het allemaal vrijwillig. Gretig. Tass zeker. Zijn bijnaam in die dagen was *Jazzar* – ‘slager’. Hij was trots op deze geuzennaam.

Hij is geboren in Gaza en opgegroeid in Saoedi-Arabië en aan de Perzische Golf, in een wereld van radicale islam en gewelddadig Palestijns nationalisme. Tegen de tijd dat hij een tiener was, kookte en kolkte hij van haat. Zijn familie was bevriend met de Saoedische koninklijke familie. Eenmaal ontmoette hij Osama bin Laden. Hij werd een persoonlijke vriend van Yasser Arafat, de man die hij lang als held beschouwde en voor wie hij van harte bereid was te doden. In deel één van het boek dat u nu in handen hebt, neemt Tass u mee naar de wereld waar hij ooit van hield. Dat is geen aantrekkelijke wereld. Voor mij was het zelfs zo pijnlijk dat ik bijna geen woorden kon vinden om die wereld adequaat te beschrijven.

Als het verhaal van Tass daar eindigde, zou ik er absoluut niet over piekeren het bij u aan te bevelen, laat staan dat ik het voorwoord zou schrijven. Maar zijn verhaal eindigt daar niet.

In zijn wonderlijke genade heeft God deze man een tweede verhaal gegeven. En een derde.

Wat dan volgt, is het onvergetelijke verhaal van een jihadist die Jezus vond – van een gewelddadige revolutionair die op een dag radicaal veranderde door de kracht van de Heilige Geest en een man van vrede en mededogen werd. Ten diepste is dit een verhaal over de grootheid van onze geweldige God. Het is het verhaal van een man die verliefd werd op een Verlosser die zowel Arabieren als Joden liefheeft. De God van de Bijbel is heel duidelijk voor iedereen die het wil horen: Hij houdt van ons allemaal met een onmetelijke, eeuwige en onuitputtelijke liefde. Zijn liefde is zo verbazingwekkend, zo goddelijk, dat Hij ons allemaal – Joden én heidenen – het geschenk van zijn genade aanbiedt, door de dood en opstanding van zijn Zoon Jezus Christus, onze Heer. Hij wil ieder van ons adopteren in zijn gezin. Hij wil ons zegenen. Hij wil voor ons zorgen. Hij wil ons genezen en veranderen, zodat we op Hem gaan lijken. En dan wil Hij ons de kracht geven om tot zegen te zijn voor anderen.

Tass zei ja tegen die liefde, en zijn leven veranderde voor goed. Ik zal je je leesplezier niet ontnemen door alles al te verklappen. Het is genoeg te zeggen: Lees dit boek vlug! Ga zo snel mogelijk door het eerste deel, totdat je het omslagpunt bereikt. Lees hoe God niet alleen het leven van Tass veranderde, maar ook dat van zijn gezin. Ga mee, als hij wordt geroepen voor de dienst van God, als hij het evangelie uitlegt aan Yasser Arafat, en ook als hij de boodschap van de liefde van Christus en van vergeving aan zijn ouders en broers vertelt, die hem allemaal willen doden. En als het verhaal verdergaat, lees dan hoe Tass en zijn lieve vrouw Karen de armen en hulpbehoevenden van Gaza en de Westoever proberen te bereiken in Jezus' naam. Zie hoe Tass Joden leert liefhebben. Ik kan hier persoonlijk van getuigen.

Tass en ik ontmoetten elkaar op een zaterdagavond in januari 2008. Ik was uitgenodigd om te komen spreken in een gemeente van Messiasbelijdende Joden in Jeruzalem. De titel

van mijn preek luidde: ‘Wat God onder moslims doet.’ Dit is geen doorsnee boodschap voor een Joods publiek. Maar na veel bidden raakte ik ervan overtuigd dat God mij opdroeg aan mijn Joodse vrienden te vertellen wat ik kort daarvoor in Amman aan mijn Jordaanse vrienden had verteld: We moeten serieus werk maken van het gebod van Jezus om onze naasten en vijanden lief te hebben. Dat kunnen we alleen als de kracht van de Heilige Geest door ons leven stroomt. En als we dat doen – als we Jezus’ woorden werkelijk gehoorzamen en zijn voorbeeld volgen – zullen mensen anders gaan denken. Mensen zullen geschokt zijn als ze zien dat wij houden van degenen die ons haten. Ze zullen vragen stellen. Hun hart zal zachter worden. Ze zullen nieuwsgierig worden naar de God die wij dienen. En dan zullen ze deze God, hopelijk, persoonlijk willen leren kennen.

We zien het op dit moment overal in het Midden-Oosten gebeuren. Er zijn de laatste tien tot vijftien jaar meer moslims tot geloof in Jezus Christus gekomen – vooral sinds 11 september – dan ooit tevoren in de geschiedenis van de mensheid. En dit is de vraag voor alle Israëlitische gelovigen en allen die zich een volgeling van Jezus Christus noemen: welke rol heeft de Heer voor ons bij de ondersteuning van onze broeders en zusters die vanuit een islamitische achtergrond tot het geloof in Christus komen? Hoe kunnen wij actief onze burens en vijanden liefhebben wanneer dat menselijkerwijs onmogelijk is?

Dat was de boodschap die ik in Jeruzalem kwam brengen. En wie waren de eerste mensen aan wie ik die avond werd voorgesteld, toen ik het gebouw van de gemeente binnenkwam? Tass en Karen Saada. Toen ik hoorde wie zij waren, kon ik het nauwelijks geloven. Zij vertelden mij in het kort hun levensverhaal en ik was diep geroerd. Daar stonden we: een vroegere helper van PLO-voorzitter Yasser Arafat en een vroegere helper van premier Benjamin Netanyahu. We omhelsden elkaar – zonder dat we probeerden elkaar te doden – in het hart van Jeruzalem. En dat allemaal dankzij het werk van Jezus, die ons hart had gevuld met liefde in plaats van haat.

Ik had het gevoel dat dit het begin van een verhaal was en niet het eind. En daarom besloten we de volgende dag, samen met een aantal collega's, naar de Israëlische stad Askelon te reizen. Daar bezochten we een ziekenhuis waar zowel Joden als Arabieren worden behandeld die gewond zijn geraakt tijdens de voortdurende schermutselingen langs de grens die het gebied al zo lang teisteren. Tijdens onze ontmoeting met de directie van het ziekenhuis boden we allebei een cheque aan namens onze organisaties, zodat zij het broodnodige medische materiaal konden aanschaffen. Toen de artsen en directieleden ons vroegen waarom wij gekomen waren, vertelden we hun allebei ons verhaal. Tass legde uit dat hij een paar kilometer zuidelijker was geboren en opgroeide met het verlangen elk van de aanwezigen in de kamer te doden.

‘Werkte u echt voor de PLO?’ vroeg een dokter.

Tass knikte.

‘Wat is er dan gebeurd? Waardoor bent u veranderd?’ vroeg een ander.

Tass gaf Jezus Christus alle eer. Hij vertelde in het kort hoe God zijn hart had veranderd en hem liefde had gegeven voor het Joodse volk. En toen verraste hij ons allemaal. Hij vroeg het ziekenhuispersoneel om vergeving voor het kwaad dat hij en het Palestijnse volk hun al die jaren hadden aangedaan. Het was een indrukwekkend moment. Iedereen hilde. De Israëli's hadden zoiets nog nooit meegemaakt, en ik eerlijk gezegd ook niet.

Wanneer u dit boek leest, wilt u dan alstublieft bidden voor Tass en Karen en hun gezin en team. En vraag ook aan anderen of ze voor hen willen bidden. Bid voor hun veiligheid. Bid voor blijvende moed. Bid voor wijsheid en onderscheidingsvermogen. Bid hun Kolossenzen 4:2-4 toe:

Blijf bidden en blijf daarbij waakzaam en dankbaar. En bid dan ook voor ons, dat God deuren voor ons opent om het mysterie van Christus te verkondigen waarvoor ik gevangenis zit, en bid dat ik het mag onthullen zoals het moet.

Bid dat God deuren opent voor de Saada's om het goede nieuws van Christus' radicale liefde te verkondigen aan nog veel meer mensen in Gaza, op de Westoever en overal in de moslimwereld. Bid ook dat de Heer hen zegent met de lichamelijke, geestelijke en emotionele kracht en energie om zijn werk te kunnen doen. En dat Hij hen zegent met de financiële middelen die zij nodig hebben om het evangelie te verkondigen en voor de armen te zorgen.

En vraag ten slotte ook aan God wat Hij van u verwacht. Houdt u van uw naasten? Maakt u leerlingen van *alle* volken, zoals Jezus ons opdraagt in Matteüs 28:18-20? Bidt u voor het Palestijnse volk, en voor moslims overal ter wereld, dat zij nieuw leven en nieuwe hoop vinden in Jezus? Investeert u in organisaties als Hope for Ishmael?

U en ik leven in een opmerkelijk deel van de geschiedenis. Voordat Jezus terugkomt, trekt God de Vader mannen, vrouwen en kinderen naar zich toe als nooit tevoren. God doet verbazingwekkende dingen onder moslims, die nooit eerder zijn voorgekomen. Zullen we met Hem meedoen? Zullen we meedoen aan een geestelijke revolutie, waardoor mensen worden gered en echte vrede stichten in Jezus' naam? Ik kan me persoonlijk geen mooier avontuur voorstellen. Dat u op het punt staat dit boek te gaan lezen, betekent misschien dat u er net zo over denkt.

—JOEL C. ROSENBERG
Washington, DC
juli 2008

Joel C. Rosenberg is de oprichter van The Joshua Fund. Dat is een humanitaire organisatie met als missie 'Israël en de buurlanden te zegenen in de naam van Jezus, gebaseerd op de woorden in Genesis 12:1-3'. Daarnaast is hij schrijver van zes boeken, waaronder de *New York Times* bestsellers *The Last Jihad* en *Epicenter: Why the Current Rumbblings in the Middle East Will Change Your Future*.

WOORD AAN DE LEZER

HEB JE WEL EENS EEN PALESTIJN ONTMOET? Ik geef toe dat ik er nooit één had ontmoet voordat ik aan dit project begon. Net als veel andere Amerikanen had ik een paar conclusies (vooral negatieve) over hen getrokken vanuit wat ik had gezien of gelezen in de media. Dat waren toch die mensen die niet van Israël houden en daar jaar na jaar over blijven doorzeuren, dacht ik.

Toen ontmoette ik Tass Saada en zijn hartelijke vrouw Karen. Ik leerde hun zachtmoedige aard kennen. Ik hoorde zijn verhaal; hoe hij werd geboren in een vluchtelingentent, tijdens zijn jeugd van plaats naar plaats werd gestuurd en uiteindelijk zo radicaliseerde dat hij bereid was de wapens op te nemen om te strijden tegen, wat hij zag als, totale oneerlijkheid. Ik heb mijzelf in hem verplaatst. Zonder enige twijfel zou ik hetzelfde hebben gevoeld en ook in actie zijn gekomen.

Maar dat wat nog maar het begin. Geboeid hoorde ik hoe hij op 23-jarige leeftijd naar de Verenigde Staten kwam, trouwde en succesvol zakenman werd. Ik vond het fascinerend om te horen hoe hij halverwege zijn leven ontdekte wat hij kon doen tegen het vuur van de haat dat binnenin hem brandde. Hoe langer hij sprak, hoe beter ik het grote doel in het leven van deze man ging zien.

Tass Saada, zoals ik hem vandaag ken, is geen man vol haat. Hij lijkt meer op een grote teddybeer die goed begrijpt wat nodig is om rust te brengen in het Midden-Oosten. Hij weet dat er grenzen zijn aan het politiek gekonkel. Hij kijkt verder dan het geschreeuw en de explosies. Hij kijkt naar de echte bron van harmonie, die bitterheid kan verdrijven en tot blijvende vrede kan leiden.

Dit boek kan voor de lezer ook een soort gelijkenis zijn. Net als de tegenstanders in het Heilige Land hebben velen van ons te maken met mensen die we liever zouden zien verdwijnen. Maar natuurlijk gebeurt dat niet. Wat moeten we dan doen? Lees maar...

—DEAN MERRILL
coauteur

WOORDEN VAN DANK

Een boek komt nooit zomaar uit de lucht vallen. Het is een product van het leven. En mijn leven is, net als dat van anderen, in belangrijke mate gevormd door de mensen die op mijn pad kwamen.

Niets van wat er in dit boek staat, zou de moeite van het schrijven waard zijn geweest zonder de ongelooflijke invloed van **Charlie Sharpe**, nu al meer dan dertig jaar lang. Hij kwam in mijn leven toen ik net in Amerika was aangekomen. Vervolgens leidde hij me jaren later naar het belangrijkste kruispunt van mijn leven. Sindsdien is hij mijn mentor, mijn geestelijk adviseur en een geweldige vriend. Ik ben hem en zijn vrouw **Laurie** eeuwig dankbaar voor hun invloed op mijn leven en werk.

Mijn verhaal verscheen voor het eerst in boekvorm in het Duits, onder de titel *Ich kämpfte für Arafat* (2007), bij de Zwitserse uitgever Brunnen. Hartelijk dank **Christian Mayer** en **Vera Hahn** en mede-auteur **Daniel Gerber** dat jullie dit voor elkaar hebben gekregen.

Daarna zorgde **Cindy Riggins** voor het belangrijke contact met Tyndale om tot een Engelse versie te kunnen komen. Bij Tyndale waren **Jon Farrar** en zijn collega's opgetogen over de potentie van het verhaal. Ik ben hen allen zeer dankbaar.

De vertaling van het boek naar het Engels leidde tot een volledig herschreven versie van het boek, compleet met update en uitbreiding. Ik wil **Dean Merrill** hartelijk bedanken voor de journalistieke bekwaamheid die hij inbracht. Tijdens het proces is deze broeder een goede vriend van me geworden.

Mijn moedertaal is Arabisch en niet Engels of Duits. Reden te meer om dankbaar te zijn voor hen die mij hebben geholpen om in deze talen te communiceren.

–Tass Saada

DEEL 1

HOE IK LEERDE HATEN

DE TWEEDE SLAG OM JERICHO

DE OCHTENDZON BRANDDE OP MIJN RUG, terwijl ik neerknielde achter een grote berg kreupelhout die ik had gesprokeld. Ik keek uit over de Jordaanvallei. Verderop aan de overkant van de rivier lag Jericho, misschien wel de oudste stad ter wereld. Hier aan de oostkant hadden mijn kameraden en ik overnacht in een kille grot in de heuvels. We waren vroeg op en opgewonden over de verrassing die wij in petto hadden voor de naderende IDF (Israëlische defensietroepen). Mijn glimmende, krachtige Simonov geweer met telescopische lens lag naast me op de grond. Ik tuurde naar het stille stadje al-Karameh in het dal.

De onverharde wegen die tussen de eenvoudige lemen huizen met platte daken slingerden, waren verlaten op deze ochtend van de 21^e maart 1968. De meeste van de ongeveer veertienduizend inwoners waren vertrokken – niet vanwege de waarschuwingspamfletten die de Israëlische vliegtuigen hadden gedropt, maar omdat wij hen hadden verteld wat wij van plan waren. En nu was het angstaanjagend stil in de stad. Geen enkele ezel balkte in zijn hok; geen enkel kind jammerde om zijn moeder. Niemand kon de ongeveer zeventienduizend Fatah-strijders zien die zich hadden verborgen achter stenen muren, onder jute kleden en tussen de dadelbomen en olijfbomen –

het ontvangstcomité stond klaar om een bloedrode loper uit te rollen voor de indringers.

Ik was een getrainde sluipschutter van zeventien jaar en was er helemaal klaar voor. Ik wachtte op de heuvel het meest geschikte moment af. Iedere Israëlische schutter die het waagde om zijn hoofd uit een tank of jeep te steken, zou ik een kopje kleiner maken. Een zacht briesje golfde door het gras. Ik keek aandachtig naar de Allenby-brug in de verte. Dat was de belangrijkste overgang van de door Israël beheerste Westelijke Jordaanoever naar het Jordans grondgebied waarop wij ons bevonden.

De eerste voertuigen van het konvooi kwamen in beeld, maar door de camouflagekleuren waren ze niet goed te zien. Dezelfde IDF hadden de Arabische legers negen maanden eerder vernederd tijdens de Zesdaagse Oorlog. Sindsdien hadden wij diverse speldenprikken aan hen uitgedeeld – een handgranaat hier, een korte aanval daar. En nu hadden ze besloten om massaal ons trainingskamp bij al-Karameh te bestormen. Ze wilden onze organisatie volledig buiten gevecht stellen, en als het even kon onze heldhaftige leider ‘Abu Ammar’ – Yasser Arafat – oppakken. Ze gingen er vanuit dat de meeste van onze guerrillastrijders de directe confrontatie uit de weg zouden gaan en zich weer zouden terugtrekken, zoals al zo vaak was gebeurd. Maar ze hadden geen idee dat de sluwe Arafat deze keer van strategie was veranderd en ons had gezegd: ‘We zullen hier stelling nemen tegen de vijand. We zullen onze huid duur verkopen. Alle Arabieren kijken naar ons. We zullen de mythe dat het Israëlische leger onoverwinnelijk is, verpletteren!’

Daarbij rekenden ze zeker niet op de nieuwste tactiek die wij vandaag voor het eerst zouden toepassen: zelfmoordcommando's. We hadden vrijwilligers gevonden die bereid waren hun laatste bijdrage te leveren aan de strijd voor Palestijnse gerechtigheid. Met hun vesten vol explosieven stonden ze bovenop de daken te wachten tot het moment waarop zij naar beneden zouden springen.

DODELIJKE VERRASSING

Het gebrom van de Israëlische gevechtsvoertuigen werd steeds luider. Mijn hart begon te bonken. Ik tuurde door mijn telescoop en positioneerde mezelf voor de actie die komen ging. Het vijandelijke konvooi bereikte de rand van de stad. Ik zocht het dichtstbijzijnde doelwit, richtte mijn Simonov op zijn hoofd en haalde heel voorzichtig de trekker over.

Op bijna hetzelfde moment openden ook mijn kameraden beneden mij vanuit hun schuilplaatsen het vuur. Het vuurgevecht ontbrandde meteen in alle hevigheid. Het was een oorverdovend kabaal. In die tijd droegen de Israëlische grondtroepen geen kogelvrije vesten en dus konden we hen direct verwonden of doden. Die ochtend brak de hel los bij al-Karameh.

Natuurlijk vielen er ook onder ons meteen slachtoffers. Iedere Fatah-strijder wist dat dat zou gebeuren. Niemand van ons rekende erop die dag te overleven. We waren van harte bereid om te sterven. Misschien zouden we de maan nooit meer zien, maar we zouden het respect herwinnen. Dat was trouwens de betekenis van de naam van deze stad. *Karameh* is een Arabisch woord dat ‘respect’ of ‘waardigheid’ betekent.

Het straatgevecht ging in alle hevigheid door terwijl ik vanaf de heuvel mijn doelen bleef uitkiezen. Er gingen minuten voorbij, misschien wel een uur.

Onze aanpak was totaal niet subtiel; met iedere uitval probeerden we zoveel mogelijk dodelijke slachtoffers onder de Joden te maken. Plotseling schudde de grond in de hele vallei door een enorme bomexplosie. Onze troepen hadden de Allenby-brug opgeblazen om te voorkomen dat de Israëlische militairen zich zouden kunnen terugtrekken. Nu zaten de Israëli's gevangen aan onze

Misschien zouden we de maan nooit meer zien, maar we zouden het respect herwinnen.

kant van de Jordaan – de oostkant – en moesten ze zich doodvechten. Alleen een wonder zoals tijdens de eerste slag bij Je-

richo onder leiding van Jozua zou hen nu nog kunnen redden.

Een paar minuten later schreeuwde mijn commandant mij verontrust toe: 'Hoor je dat? Er komen gevechtshelikopters aan!' Ik was te zeer op mijn doelen gericht geweest om het op te merken. 'De heuvel af!' beval hij. 'Als je hier blijft, schieten ze je vanuit de lucht volledig aan flarden! Ga naar beneden de stad in, naar alle anderen!'

Ik haastte me de heuvel af om me bij mijn vechtende kameraden te voegen. Daar werd het steeds meer een gevecht van man tegen man. Er was nauwelijks ruimte om een wapen te gebruiken. Het werd een handgemeen met vuisten, messen en zelfs stenen. We brachten onze karate- en judotraining onmiddellijk in de praktijk. De twee partijen liepen zozeer door elkaar dat de schutters in de helikopters ons niet op de korrel konden nemen. Op dat moment vocht ik volledig instinctief. Er was geen tijd om na te denken of tijd voor een strategie. Ik haalde gewoon uit naar de dichtstbijzijnde IDF-soldaat, voordat hij mij kon raken.

Ik kon zien dat de vijand in de war was door onze moed. Ze hadden verwacht dat wij ons meer als klassieke guerrillastrijders zouden gedragen – uitvallen en terugtrekken. Maar wij streden een strijd waarbij alle middelen waren toegestaan. Mannen schreeuwden, overal vlogen bloedspetters, gewonnen kreunden en steeds vaker moesten we over dode lichamen springen om de aanval te kunnen voortzetten. Ik keek even naar mijn arm en zag meerdere snijwonden, maar besteedde er verder geen aandacht aan. De kick van de adrenaline was te sterk om me over mijn verwondingen zorgen te maken.

Wij waren als Fatah-strijders veel beweeglijker dan de IDF-militairen, omdat wij veel minder bepakking hadden dan zij en daardoor sneller konden lopen. Ook hadden wij onze bajonetten al op onze wapens gezet, terwijl de Israëli's nog aan het tobben waren om ze van hun riem aan hun wapen te bevestigen. Soms liepen ze letterlijk in onze messen. Telkens als zij zich achter een tank probeerden te hergroeperen, sprong er een zelfmoordcommando van het dak en volgde er een explosie vol

spijkers en andere metalen voorwerpen. Het bloed spatte in het rond en overal vlogen lichaamsdelen.

Afen toe was er een korte luwte in het gevecht als de Israëli's zich opnieuw verschansten in een huis. Snel stelden we ons dan op in het huis aan de overkant en vandaar openden we opnieuw het vuur. Gebouw na gebouw werd door ons bestormd.

DE OVERWINNING

Na zeven uur van afschuwelijke gevechten werd er om de één of andere reden een staakt-het-vuren afgekondigd. Ik weet nog steeds niet wie dat heeft geregeld en hoe dat is gebeurd. De IDF-soldaten trokken zich terug naar de rivier, op zoek naar een andere brug waarlangs ze naar de Westoever konden terugkeren. De rook trok op boven al-Karameh. 'We hebben gewonnen! We hebben gewonnen!' riepen we en we sloegen elkaar op de schouders. 'We hebben de Joden getrotseerd en hen verslagen!'

We dansten rond de vier IDF-tanks die wij hadden vernietigd. Daarnaast hadden we ook drie halfrupsvoertuigen, twee bepantserde jeeps en zelfs een vliegtuig buitgemaakt.

Symbolisch was dat gigantisch belangrijk. Wij hadden gedaan wat de gewone Arabische legers tot drie maal toe niet hadden gekund: in 1948, 1956, en in het vorige jaar. De volgende dag zouden wij overal in de wereld de krantenkoppen vullen. Wij hadden laten zien dat Palestijnen niet langer slechts een zielig stelletje vluchtelingen waren. Wij waren een trots en moedig volk dat was beroofd van zijn vaderland en nu optrok om het te heroveren.

Ik was vooral opgetogen omdat ik een Willys Jeep in beslag had genomen die de Israëli's hadden achtergelaten. Mijn eigen wagen! Ik vroeg een paar van mijn makkers of ze meewilden om een rondrit door de stad te maken.

Toen de avond viel, richtten we onze aandacht op het tellen van onze verliezen. Van mijn eenheid van acht waren nog slechts drie man over. We gingen de hele stad door om de do-